

A Fővárosi Ítéletábra a Sár és Társai Ügyvédi Iroda (.... emelet, ügyintéző: Hennelne dr. Komor Ildikó ügyvéd) és a Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda Kft. (...., ügyintéző: Lantos Mihály szabadalmi ügyvivő) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek az Oppenheim Ügyvédi Iroda (....., ügyintéző: dr. László Áron Márk ügyvéd) által képviselt alperes neve (.....) alperes ellen szabadalombitorklás megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. április 1. napján kelt, 3.P...../2012/55. számú ítélete ellen a felperes 56. és az alperes 57. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, az alperest terhelő gazdagodás összegét 60.473.237 (Hatvanmillió-négyszázhetvenháromezer-kétszázharminché) forintra felemeli. Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 4.000.000 (Négymillió) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perkötséget. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetékről akként rendelkezik, hogy a felperes 1.098.000 (Egymillió-kilencvennyolcezer) forintot, míg az alperes 450.000 (Négyszázötvenezer) forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perkötséget.

A feljegyzett fellebbezési illetékből köteles a felperes 2.262.500 (Kétmillió-kétszázhatvankétezer-ötszáz) forintot, míg az alperes 237.500 (Kétszázharminchétezer-ötszáz) forintot az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 15.118.309 forint szabadalombitorklással elért gazdagodást és annak 2002. március 23. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Megállapította, hogy a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illetékből a felperes 1.454.100 forint, az alperes 45.900 forint illetéket köteles külön felhívásra megfizetni. Végül akként rendelkezett, hogy a perrel felmerült egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

A tényállás szerint a felperes volt a jogosultja az14-i elsőbbségű,lajstromszámú „Sportcipő” című szabadalomnak, melynek oltalma 2007. október 15. napján díjfizetés hiányában megszűnt és amelynek szabadalom megsemmisítési eljárásban korlátozott főigénypontját az elsőfokú ítélet ismertette.

A felperes keresetében szabadalombitorlás megállapítását és jogkövetkezmények alkalmazását kérte. A kártérítés és a gazdagodás visszatérítése iránti igények kivételével a kereset már elbírálást nyert. A Fővárosi Törvényszék 2013. április 10. napján kelt 3.P..../2012/9. számú részítéletével - amely a Fővárosi Ítéltábla 2014. január 30. napján kelt 8.Pf..../2013/8. számú, részben megváltoztató részítéletével emelkedett jogerőre - megállapította, hogy az alperes a „Predator Precision” típusú futballcipők 2000. április 15. és 2001. május 29. közötti importálásával, továbbá 2001. május 1. és november 30. közötti forgalmazásával, forgalomba hozatalra ajánlásával és raktározásával, valamint a „Predator Mania” típusú futballcipők 2002. február 15. és 2003. július 21. közötti importálásával, továbbá 2002. március 1. és 2004. március 1. közötti forgalmazásával, forgalomba hozatalra ajánlásával és raktározásával, bitorolta a felperes szabadalmát. Kötelezte az alperest nyomtatott és elektronikus úton elégtételadásra és adatszolgáltatásra.

Az alperes adatszolgáltatási kötelezettségének a 2014. február 17-ei és 24-ei levelekben tett eleget. A közölt adatok szerint az eladott „Precision” cipők száma 1.691 pár, átlagos értékesítési ára 54 EUR/pár (13.932 forint), az értékesítésből befolyt összes árbevétel 91.317 EUR, az átlagos kiskereskedelmi ár 132 USD/pár (37.788 forint) és a számlázott átlagos előállítási költség 33 USD/pár (9.372 forint). Ugyanezek az adatok a „Mania” cipőkre: 2.426 pár, 85,37 EUR/pár (21.598,61 forint), 207.096 EUR, 144 USD/pár (32.256 forint) és 35 USD/pár (7.840 forint).

A Fővárosi Törvényszék a folytatódó eljárásban a 2015. március 13. napján kelt 3.P..../2012/30. szám alatti rész- és közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes a szabadalombitorlással elért gazdagodás visszatérítésével tartozik a felperesnek, a vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránti keresetet azonban elutasította, mert ezen utóbbi igényeinek érvényesítésével a felperes elkésett. A döntést a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf..../2015/9. számú határozatával helybenhagyta, a Kúria a jogerős közbenső ítéletet Pfv.IV..../2016/6. számú közbenső ítélettel hatályában fenntartotta.

A per jelen szakaszában a gazdagodásösszegezésében kellett dönten.

A felperes módosított keresetében összesen 494.063.656 forintot követelt az alperestől. Ebből 46.940.712 forintot a „Precision”, 140.122.944 forintot a „Mania” cipőkkel elért gazdagodás, további 307.000.000 forintot az adidas brand és goodwill értékének növekedésében jelentkező jogtalan gazdagodás visszatérítéseként kért. A márka értéknövekedésére vonatkozóan csatolta dr. L. E. marketing-kutatási szakértő, illetve dr. M. M. sport-gazdasági szakértő és B. Gy. igazságügyi könyv-, adó és járulékszakértő szakértői véleményét. Utóbbi alapján a bitorlás következtében jelentkező márka értéknövekedést 232.000.000 forintban határozta meg, emellett állította, hogy a jogsértésnek a 2005-2014. évekre is áthúzódó hatása van, ami hosszú távon 75.000.000 forint gazdagodást eredményezett az alperesnél.

Az alperes a keresetet érdemben elutasítani kérte és elévülési kifogása is volt.

Az elsőfokú bíróság - utalva a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 35. § (2) bekezdés e) pontjára - a felperes keresetét kis részben találta alaposnak.

Az alperes elévülési kifogását vizsgálva kifejtette, hogy az igény az adatszolgáltatás napjáig, azaz 2014. február 24-ig nyugodott, vagyis a felperesnek ezt követő egy évig volt lehetősége követelésének meghatározására. Így a keresetnek a márka értéknövekedését érintő, 2016. február 15. napján történt felemelése elkésett, a követelés elévült, ezért csak a 2014. december 30. napjáig előterjesztett 66.320.625 forint összegű igény bírálható el.

Az elsőfokú bíróság a gazdagodás számításának alapjául elfogadta az alperes különböző forrásból származó, de nagyrészt egybeeső adatokra vonatkozó adatszolgáltatását, megjegyezve, hogy az

adatszolgáltatási kötelezettségének a bitorlás befejeződése óta eltelt hosszú idő miatti bizonyítási nehézségek okán lassan és hiányosan tett eleget. A felperes azzal szemben nem élt alkalmas bizonyítással, mert az indítványára meghallgatott L. I. és Sz. J. tanúk csupán véleményüket fejtették ki arról, hogy az alperes mekkora forgalmat bonyolíthatott, de a ténylegesen értékesített darabszámról, bevételről és az értékesítés csatornáiról közvetlen ismeretük nem volt. A M.-B.-féle szakvéleménnyel szintén nem látta alátámasztottnak a megadott adatokat vitató felperesi aggályokat. Az alperes 2003. december 31-ig 85.028.727 forint nettó árbevételt ismert el, ennél a szakértő által becsült 99.397.000 forint kb. 16%-kal magasabb, e csekély eltérést azonban a becslés természetéből adódó pontatlansággal magyarázhatónak találta.

Az elsőfokú bíróság a bevétel és a költség számításához a nagy- és kiskereskedelmi, illetve promóciós jellegű értékesítéseket tartalmazó F/13/1-3 táblázatok adatait vette alapul. A 2014. februári adatszolgáltatás az anyavállalat nyilvántartási rendszeréből kigyűjtött A/11 excell táblázaton alapszik, e szerint 2013. december 31-ig Magyarországon összesen 4.117 pár cipőt értékesített az alperes, ebből 1.691 pár a „Precision” és 2.426 pár a „Mania” futballcipő. Az F/13/1-3 táblázatokból viszont 3.798 pár cipő eladása olvasható ki. Minthogy a két mennyiség nagyságrendileg azonos, ezért az elsőfokú bíróság a 2004. március 31-ig hiányzó adatokat a két mennyiség egymáshoz viszonyított arányával becsülte meg. Kiszámolta, hogy 2003. végéig az összárvétel és az összköltség különbözete 44.569.425 forint, ezt beszorozva a kapott 1,08399 arányszámmal a bitorlás teljes időszakára 48.312.884 forintra tehető a gazdagodás. Elvetette azt az alperesi érvelést, hogy figyelmen kívül kell hagyni a 956 pár eladatlan cipőt és rögzítette, hogy a ténylegesen eladottakkal együtt az importált cipők száma 4.754 pár volt, ekként az alperes 2004. március 31-ig elért gazdagodása az eladott cipőkre számított összegnek az 1,2517-szerese, azaz 60.473.237 forint.

Az elsőfokú bíróság elemezte, hogy a gazdagodásnak mekkora hányada származott a találmány hasznosításából. Kifejtette, hogy a javító jellegű találmány értékét és a gazdagodáshoz való hozzájárulását az adja, hogy az ilyen cipőkkel eredményesebben lehet a labdát továbbítani és gólt lőni. A funkcionális szempontú vizsgálat alapján arra az eredményre jutott, hogy a szabadalom szerinti futballcipők esetén a klasszikus és a labdakezelési funkció azonos súllyal bír, műszaki részarányuk 50-50%-ban határozható meg. Ezután vizsgálta a lövésnek a labdakezelési technikákhoz viszonyított arányát, ezt szintén 50%-nak tekintette, így a találmány teljes futballcipőhöz viszonyított műszaki súlyát 25%-ban határozta meg, azzal hogy további szűkítésre már nincs szükség. Osztotta azt az alperesi érvet, hogy nem lehet a bitorlás eredményének tulajdonítani azon futballcipő megvásárlását, amit a fogyasztó az irányításávoiktól független okból, pl. márkahűségből, a cipő külseje miatt vagy pusztán kényelmi megfontolásokból választ. Ezek a szempontok azonban az 50%-os súllyal figyelembe vett klasszikus cipőfunkciók körében már értékelést nyertek. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján a bitorlással elért gazdagodást $60.473.237 \times 0,25 = 15.118.309$ forintban határozta meg.

Ezután az adidas márka értéknövekedése és elvonhatósága körében foglalt állást. Kifejtette, hogy a márka és a vele jelzett áru értéke között összefüggés van, hiszen, ha a márka jóhírű az áruért többet lehet kérni. A felperes igazolta, hogy a piac az adidast állandóan fejlődő, magas műszaki színvonalat képviselő technikai márkának tekinti. Ezt alátámasztották L. I., Sz. J. tanúvallomásai és a M.-féle szakvélemény is. A bitorló cipők olyan műszaki újdonságot jelentettek, ami alkalmas volt az a... márkáról kialakult pozitív megítélés fenntartására. Ezt illusztrálja, hogy a 2000-es és 2002-es Labdarúgó Európa és Világbajnokságon a legnagyobb futballisták „Precision” és „Mania” cipőt viseltek. A „Mania” cipőt az adidas valaha készített legjobb futballcipőjének tartják, sikerességét az is mutatja, hogy 2014-ben közkívánatra ismét legyártottak belőle egy limitált szériát, amit azonnal elkapkodtak a vásárlók. Az elsőfokú bíróság indokolása szerint a „Predator” cipők mérsékeltebb

sikerű magyarországi fogadtatása nem változtat azon, hogy a szabadalom hasznosítása a műszaki előnyön túl az a... márkanév különleges piaci megítélése során marketing előnyt is jelentett. Másfelől a bitorló cipők önmagukban is értékesek voltak, ezért állítható, hogy legalábbis hozzájárultak az a... márka értékének fenntartásához, amellyel szemben egyébként a fogyasztók elvárásai igen magasak. Az ebben megnyilvánuló gazdagodást az elsőfokú bíróság mégsem találta az alperestől elvonhatónak, mert az nem nála, hanem anyavállalatánál, a védjegy jogosultjánál jelentkezett. Az alperes a védjegyet csak használja, amiért díjat fizet az anyavállalatnak, ez az éves árbevételének hozzávetőleg 10%-át teszi ki a marketing költségekhez való hozzájárulással együtt. Az alperesnek tehát kiadása volt a márka használatával kapcsolatban. Ezzel együtt is osztotta azt a felperesi álláspontot, hogy a szabadalom márka értéknövelő hatása kitermeli a fizetendő licencdíjnak és marketing hozzájárulásnak legalább egy részét, ez a megtakarítás pedig az alperesnél jelentkezik és elvileg gazdagodásként elvonható tőle. Ezt az érvelést azonban súlytalannak találta, mert az értékesítésből befolyt bevétel elvonása olyan módon történt meg, hogy az éves licencdíj és marketing hozzájárulás, illetve a bitorló cipőkre arányosított része nem került levonásra költségként. Ezek tehát olyan indirekt költségek, amelyek nem is vonhatók le.

Az elsőfokú bíróság meggyőződése szerint a 60.473.237 forint magában foglalja a fenti logika szerinti brand értéknövelő hatást is, abból nem került levonásra olyan költség, amit a márka értéknövelő hatás miatt arányosan csökkenteni lehetne a felperes javára. Az e körben csatolt bizonyítékok, különösen a magánszakértői vélemények súlyukat veszítették, ráadásul alapvetően az anyacég értékével kapcsolatos számításokat részleteznek, amelyek csak közvetett információval szolgálnak azon márkaérték változásokról, amelyek közvetlenül az alperesnél jelentkezhetnek. Emiatt nem volt szükség dr. M. M. meghallgatására sem.

Végül az elsőfokú bíróság kitért rá, hogy a perbeli adatok hozzávetőleges képet adnak az érintett területen jellemző licencforgalmi viszonyokról is. Reálisan a nettó árbevétel 5-10% közé tehető a szabadalom jogszerű hasznosítása után fizetendő díj. Hangsúlyozta azonban, hogy a felperes nem az elmaradt licencdíj módszerét választotta a gazdagodás meghatározásához. Az ítéletben számított bitorlással elért gazdagodás a 2003. végéig és az eladatlan cipők nélkül számított nettó 85.028.727 forint árbevétel 17,8%-a, ami meghaladja a valószínűsített díjkulcs mértéket. A különbség azzal indokolható, hogy a visszatérítendő gazdagodás az elmaradt licencdíjon felül a márkaérték-növekedés arányos elvonását is tartalmazza. Ebben kifejeződik a szabadalomnak a jogszerű hasznosítása és bitorlása közti azon alapvető különbség, hogy míg az első esetben a hasznosító csak a szerződés szerinti díjjal tartozik, az utóbbi esetben az elmaradt licencdíj a gazdagodásnak csak minimuma, egyébként bármely előny amely a bitorlás eredményeként keletkezik a szabadalmast illeti meg. Ilyen többletelőny volt a jelen esetben a márkaérték-növelő hatás, amely a kifejtettek szerint jelenik meg a visszatéríteni rendelt összegben.

A fenti indokok alapján az elsőfokú bíróság 15.118.309 forint szabadalombitorlással elért gazdagodás megfizetésére kötelezte az alperest. A kamatról a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, annak kezdetét a középátlagos időtől számította.

Az ítélet ellen a felperes és az alperes egyaránt fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezése elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatására és a teljes kereset szerinti marasztalási összeg megállapítására irányult, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését indítványozta.

Sérelmezte, hogy az alperes a bizonylat-megőrzési kötelezettség megszűnésére hivatkozva szándékosan nem őrizte meg az iratokat, sőt a régi rendszeren tárolt adatok olvasásának

lehetőségéről sem gondoskodott, holott az adatszolgáltatási kérelem miatt számolnia kellett a bizonyítási kötelezettséggel. Az alperes ebből nem kovácsolhat előnyt, terhére értékelendő az is, hogy a közölt számokat és dátumokat utólag okiratok hiányában nem igazolta és hibásan jelölte meg a bitorlással érintett időszakot is. Eljárási hibának tartotta, hogy a törvényszék azért fogadta el és tette számítása alapjául az ellentmondásos alperesi adatokat, mert a felperes nem élt alkalmas ellen bizonyítással, pedig a közölt adatokat azonnal elemezte, kimutatta a belső ellentmondásokat és igazságügyi könyvszakértő kirendelését is indítványozta. Kifogásolta, hogy az alperes a mágnesszalag megtalálását akkor adta elő, amikor a felperes a szakterületen megfelelő ismeretekkel rendelkező tanúk megidézését kérte, de a K. Zrt. által olvashatóvá tett információt nem tette a per anyagává, hanem azt alapos szűrésnek és utólagos szerkesztési folyamatnak vetette alá, a végül csatolt három táblázat helytelen adatokkal van tele. Mivel az alperes által közölt értékesítési adatok nem teljes körűek és nem is ellenőrizhetők szakértő kirendelésével, ezért a bíróság becsléssel, a rendelkezésre álló tanúvallomások és szakértői vélemények mérlegelésével tudja csak számszerűsíteni a gazdagodást. Sz. J. és L. I. tanúk alaposan cáfolták az alperes ellentmondásokkal terhes bizonyítását, de az általuk állított kb. 8-10-szeres éves értékesített mennyiséghez még hozzá kell adni a Romániában eladott cipőket is amiről ők nem tudtak.

Nehezményezte, hogy noha a törvényszék elvetette a M.-féle szakvéleményt, de az alperesi adatok helyességének igazolására mégis alkalmasnak találta, amikor annak alapján teljes árbevételként közel 100 millió forintot számított és miután ez csak 16%-kal magasabb a bevallottnál, az alperesi adatszolgáltatást helyesnek fogadta el. Súlyos eljárási szabálysértésnek minősítette, hogy annak ellenére elmaradt a tárgyalásra előállított szakértő meghallgatása, hogy a bíróság nem rendelkezett a sportcipők piacára vonatkozó szükséges szakismerettel. E körben hivatkozott a Kúria Pfv.IV...../2015/18. számú döntésére. Miként az is elsikkadt, hogy a szakvélemény a Magyarországon eladott adidas labdarúgócipők számát évi 75.000-85.000-re becsülte és tekintve, hogy a szakértők a bitorló cipők arányát az eladott adidas labdarúgócipők 16%-ára becsülték, így az éves értékesítés 12.800 pár, ami tízszerese az ítélet szerinti mennyiségnek. A szakvélemény a bitorló cipők adidas brand értékére gyakorolt hatásának kimunkálására többféle megközelítést alkalmazott, de a bíróság nem a hazai piac jellegzetességéből indult ki, hanem a nemzetközi arányokból. Rámutatott, hogy amennyiben a bíróság a saját tudomása alapján bírálta volna felül a felperesi magánszakértők álláspontját azt jelezni lett volna köteles, mert ilyenkor az ellenkező bizonyításának van helye.

A fedési hányad tekintetében megismételte az elsőfokú eljárásban kifejtett érveit. Kiemelte, hogy a találmány a sportcipő egészére kiterjed és nem különíthető el, hogy mely része tekinthető csak a szabadalom hozzájárulásának. A labdatovábbítás pontosságát segítő irányítását önmagában nem forgalomképes és az alperes sem alkotórészenként értékesítette a termékeit, hanem egyben. Tehát a találmány az alperesi termék értékét, kívánatosságát fokozta, ezt igazolja a reklámtevékenység is, ami kifejezetten a labdatovábbítás pontosságát segítő irányításokra helyezte a hangsúlyt és ettől tekintette különlegesnek, értékesnek. E körben irányadónak tekintette a Fővárosi Törvényszék 3.P...../2010/33. számú, illetve a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf..../2013/5. számú ítéleteit. Megítélése szerint ezért csak a sportcipő osztatlan értékesítési ára lehet a gazdagodás alapja. Megjegyezte, hogy az ítéletben a szokásos licencia díjra való utalás megtévesztő és torz. A szokásos díj kulcsok nem irányadóak a perben, mert az alperes készterméket vett és a technológia kifejlesztésével, a termék piacra vezetésével nem merültek fel kiadásai.

A márkaérték elvonhatósága körében megalapozatlannak tartotta az igény elévülésének külön vizsgálatát, mert a követelés egységes, felemelését az indokolta, hogy a sportmarketing szakértői jelentés alapján a gazdagodás nem korlátozódott a bitorló termékekből eredő bevételre. Mivel az

alperes a konkrét adatokat tartalmazó, táblázatos adatszolgáltatását 2015. február 25-én terjesztette elő a kereset 2016. február 15-ei felemelése a rendelkezésre álló egy éves határidőben történt. E körben az ítéletet ellentmondásosnak találta, mert a 16. és 17. oldalon úgy tűnik elismeri, hogy a cipőkben megtestesülő technikai újdonságnak hatása volt az adidas márka értékére és elfogadja a szakvéleményben foglaltakat. Ugyanakkor a 17. oldal utolsó két bekezdése alapvető tévedést tartalmaz, amikor mégsem tekinti az alperestől elvonhatónak a márkaérték növekedéssel bekövetkezett gazdagodást azzal, hogy az nem nála keletkezett, holott a szakértők kimutatták, hogy az alperesnél is konkrét anyagi előnyök származtak a márka értékéből. A szakvéleményben kalkulált évi kb. 600 millió forintos alperesi nyereség már az anyavállalatnak fizetett marketing hozzájárulás és licencia díj, mint költségek levonása után keletkezett. Megalapozatlanul tekintette tehát az eljáró bíróság súlytalannak a szakvéleményt. Hangsúlyozta továbbá, hogy az információs társadalomban a hírek szinte azonnal eljutnak mindenkihez, így az új technikai megoldás kimagasló eredményei rögtön érvényesültek és hosszú ideig fennálltak, amit igazol a cipők retro kiadása.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet alperes által támadott részének a helybenhagyására irányult.

Az alperes fellebbezése elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatására és a marasztalási összeg 1.174.003 forintra való leszállítására, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezésére irányult.

Hangsúlyozta, hogy a felperes azt a gazdagodást kérheti, ami ténylegesen keletkezett és okozati összefüggésben áll a szabadalom bitorlásával, azonban az ítélet olyan gazdagodást is értékelt, ami meghaladja az okozati összefüggést. Helyesen számította a gazdagodás alapját, ám tévesen vette figyelembe a behozott, de nem eladott cipőket ténylegesen értékesítettnek, ugyanis ez nem eredményezett kimutatható vagyoni előnyt az alperesnél. Ezt az értelmezést alátámasztja a felsőbb bírósági döntések nyomán kialakult joggyakorlat. Az elsőfokú bíróság mégis fiktív árbevétellel kalkulált. Rámutatott, hogy veszteséges értékesítés esetén is kizárólag az elmaradt licencdíj követelhető, és licencia analógia alapján is csak a tényleges nettó árbevétel követelhető gazdagodásként. De a perben a felperes nem az utóbbi módszert választotta, hanem a bitorlással elért nettó árbevételnek az értékesítéshez közvetlenül kapcsolódó költségek levonásával csökkentett összegét jelölte meg számítási alapul, tehát ő sem kért gazdagodást az el nem ért árbevétel után. Ekként a számításakor 48.312.884 forint már időarányosított gazdagodásból kell kiindulni és ennek 25%-a, azaz 12.078.221 forint terhelhetné az alperest. Az elsőfokú bíróság azonban túlértékelte a találmány műszaki súlyát és alul értékelte az a.... brandet. Helyesen vizsgálódott a funkció szempontjából, azonban a klasszikus cipő funkció reálisan nem 50%, hanem legalább 70%, így a labdakezelési legfeljebb 30%, ennek műszaki részaránya pedig a sportcipő egészéhez viszonyítva 15%, de az elsőfokú bíróság logikáját követve is csak 25%. Nem értett egyet azzal sem, hogy a labdatovábbítási funkción belül a lövés kiemelt fontosságú, ezért az ítéleti 50%-kal szemben 25%-ban határozta meg a találmány műszaki súlyát a labdakezelési technikák vonatkozásában és végeredményben arra jutott, a találmány tényleges műszaki súlya a teljes cipőhöz viszonyítva 3,75% és 6,25% közé tehető. Kifejtette, hogy az adidas márka árnövelő hatása nélkül a cipők csak 65%-kal alacsonyabb áron keltek volna el, ezt a korrekciót alkalmazva a teljes gazdagodás 2,43% és 4,06% közé tehető, ami számszerűsítve 1.174.003, illetve 1.96.503 forintnak felel meg. Végül támadta a határozatot a megállapított perköltség vonatkozásában is.

Az alperes észrevételében az ítélet felperes által támadott rendelkezésének a helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezések nem támadták az 1.174.003 forint gazdagodás visszatérítésére vonatkozó

rendelkezést, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján nem érinthette, ebben a részében az ítélet jogerőre emelkedett.

A felperes fellebbezése kisebb részben megalapozott, az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a lehetséges mértékben feltárta, az alperes által visszatérítendő, a szabadalombitorlással elért gazdagodás összegének számítási módjával és így a megítélt összeggel a másodfokú bíróság nem értett teljes mértékben egyet.

A bitorlás miatt a peres eljárást a felperes 2002 októberében indította, ekkor kártérítési követelését is előre vetítette és ennek meghatározásához kérte az alperest adatszolgáltatásra kötelezni. A per tárgyalása ezt követően éveken át felfüggesztés hatálya alatt állt. A gazdagodás elvonása iránt érdemi elbírálásra alkalmas, határozott kereseti kérelmet először a felperes az eljárás folytatódása után, 2012. december 12. napján terjesztett elő. Ilyen peradatok mellett nem róható az alperes terhére, hogy a 2004 áprilisában befejeződött bitorlást érintő termékekkel kapcsolatos bizonylatokat, az árumozgást mutató számlákat - figyelemmel a bizonylat-megőrzési kötelezettség lejártára is - nem őrizte meg, de nem vitásan kigyűjtötte az anyavállalatától majdnem az érintett időszak egészére vonatkozóan a forgalmi adatokat és excell táblázat formájában A/11 alatt benyújtotta azt. Emellett külső segítséggel kinyerte az adatokat a fellelt mágnes szalagról és azt F/13/1-3 alatt szintén táblázatos formában a peranyaghoz csatolta. A felperes eredménytelenül kifogásolta, hogy az alperes nem a K.Zrt-től kimentett teljes anyagot szolgáltatva, hanem csupán a bitorló cipőkkel kapcsolatosakat, hiszen kizárólag ezek az információk voltak a jogvita szempontjából relevánsak, ezért csak ezeket kellett feltárnia. Annak sincs jelentősége, hogy az alperes nem határozta meg helyesen az egyes jogsértő időtartamokat, mert részben a közölt adatok, részben becslés alapján a bitorlás jogerősen megállapított teljes időszakára kiterjedt az elsőfokú bíróság döntése.

Megállapítható tehát, hogy annak ellenére, hogy a forgalmazásra vonatkozó pénzügyi-számviteli bizonylatokat az alperes nem tudta felmutatni, a Pp. 164. § (1) bekezdésében megfogalmazott bizonyítási kötelezettségének eleget tett azzal, hogy táblázatba rendezve megadta a jogsértő termékek értékesítési adatait. Ezzel szemben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az így közölt adatok nem valósak. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes által felkínált bizonyítás nem dönti meg az alperes konkrét adatokat felsorakoztató okirati bizonyítékait.

A meghallgatott Sz. J. és L. I. tanúk jóllehet kétség kívül jól ismerik a futball cipők kereskedelmét, az érintett piaci szereplőket és a fogyasztói elvárásokat, de az általánosságokon túl a perrel érintett cipők kapcsán olyan információval, amire ítéleti döntést lehetne alapítani nem szolgáltak, leginkább a saját véleményüket, meglátásaikat fogalmazták meg. Az esetleges romániai forgalmazás pedig a szabadalmi oltalom területénél fogva nem nyerhet értékelést.

Az értékesített jogsértő cipők mennyiségéről a M.-féle szakvéleményből sem olvashatók ki olyan számok, amelyek az ítéletet megalapozhatnák. A szakvéleményből kitűnik, hogy az alperesre vonatkozó adatokat az a. AG adataiból vezeti le és a valószínűség szintjén határozza meg. Ugyanakkor azt egyértelműen rögzíti, hogy a „Precision” és a „Mania” cipők forgalmi arányairól nincs információ, azt nem lehet a nyilvános számokból megmondani. Elemezhető tények hiányában vélelmeket állított fel és a releváns időszakra nézve évi 75-85.000 párba becsülte a labdarúgó cipők hazai forgalmát, de ezen belül nem adta meg, hogy milyen mennyiséget képviselhettek a perbeli cipők. A szakvélemény tehát nem adott a forgalmazott alperesi cipőkkel elért gazdagodás számításához felhasználható támpontot és az dr. M. M. meghallgatásától sem volt várható. Erre tekintettel a másodfokú bíróság mellőzi az ítélet indokolásából a szakértői becslés alapján a bitorlással érintett termékekre eső nettó árbevételel kapcsolatos megállapítást. Mindezek fényében

az elsőfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti helyes mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a közölt alperesi adatokból kell kiindulni a bitorló termékek eladásából származó gazdagodás számítása során.

A felperes kétséget kizáróan nem tudta bizonyítani, hogy az általa állított magasabb mennyiségben kerültek a bitorló cipők a magyar piacra és a számításaiban alkalmazott árak is részben a saját becslésén alapultak. Az alperes alaptalanul kifogásolta fellebbezésében, hogy a kalkulációnál az eljáró bíróság számításba vette az el nem adott cipőket, amik pedig nem eredményezhettek vagyoni előnyt. Helyesen érvelt a felperes azzal, hogy a 956 pár cipő az F/13/1-3 táblázatokban visszaküldött mennyiség megnevezés alatt szerepel és azokhoz bevételi és költségadatok is vannak rendelve, tehát nem a behozott eladatlan termékeket mutatja az irat. Az alperes védekezése csupán az előadás szintjén maradt, mert ezekkel a cipőkkel kapcsolatosan további adatokat nem szolgáltatott, így nem tisztázódott, hogy ténylegesen mi lett a sorsuk. Ily módon nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az említett cipőket is figyelembe vette a gazdagodás nagyságának a meghatározásánál.

A kifejtettek tükrében az elsőfokú ítélet 2003. végéig a rendelkezésre álló bevételi és költség adatok alapján, illetve 2004. első negyed évére az előbbiek arányosítása útján helytállóan határozta meg a felperesi szabadalom bitorlásával elért gazdagodást.

Az így kalkulált 60.473.237 forint azonban további korrekcióra nem szorul, ezért a másodfokú bíróság az ítélet részbeni megváltoztatásával az alperes által visszafizetendő gazdagodás mértékét ehhez igazította, és a marasztalás összegét ennek megfelelően felemelte.

A fedési hányad kérdésében ugyanis az ítéletábra a törvényszékkal és az alperessel szemben a felperessel értett egyet. A szabadalom a sportcipőt oltalmazta, ami az irányító zónák révén olyan speciális borítással van ellátva, ami növeli a labdakezelés biztonságát, mert jobban, pontosabban irányíthatóvá teszi a labdát. A találmány újdonsága és lényege a bordázattal kialakított irányító sávokban rejlik, ez jelenti azt a műszaki többlet jellemzőt, amit a felperes a technika állásához az elsőbbség időpontjában hozzáadott. A felületen alkalmazott egyedi, különleges megoldás önállóan nem forgalomképes, az nem elkülöníthető, cserélhető alkatrésze, alkotó eleme vagy tartozéka a labdarúgó cipőnek, hanem annak szerves része, ami nélkül a szabadalom és az azzal kitűzött cél nem valósul meg. Ezért a másodfokú bíróság megítélése szerint mesterségesen választotta szét a törvényszék a klasszikus és a labdakezelési funkciót, és indokolatlan az utóbbiból még külön kiemelni és a találmány műszaki súlyát csökkentő technikának minősíteni a lövést.

A felperes helyesen érvelt azzal, hogy a követelés a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerint jogalapjában évül el, illetve hogy a Pp. 146. § (1) bekezdése értelmében a kereset összegszerű felemelése a per későbbi szakaszában nem eredményezi a felemelés tekintetében az érvényesített igény elévülését. Ennek a kérdésnek azonban érdemi jelentősége nem maradt, mert az adidas márka értékének növekedésére alapítottan igényelt gazdagodás visszatérítésére az alperes nem kötelezhető.

A különösen jó minőségű vagy egyedi tulajdonságokkal rendelkező termék bizonyosan elősegítheti a feltüntetett márka értékének, jóhírének a növekedését vagy szinten tartását. A márka gondozása, a vele jelzett termékek megfelelőségének ellenőrzése, a termékpaletta bővítése, a brand kiépítése, a használat engedélyezése és a jogsértések elleni fellépés a márka tulajdonosának joga és kötelezettsége. A márka értékét nagymértékben befolyásolhatja, hogy használata milyen széles termékkörben valósul meg, hiszen minél szélesebb kört ölelnek fel a vele jelzett termékek, annál többször találkozhatnak vele a fogyasztók és a márka iránti bizalom kialakulása esetén egyre gyakrabban választják majd ezeket a termékeket. A jelen esetben azonban e soktermékes árujelző esetében ítéleti bizonyossággal nem volt meghatározható, hogy a perbeli áruk miként befolyásolták a márka egészének az értékét, egy adott termékfajtaán belül az egyik típus milyen mértékben járul

ahhoz hozzá.

Emellett az előbbi jogok és kötelezettségek az adidas védjegy és márka tekintetében az a. AG-ét illetik, illetve terhelik és végső soron nála mutatkozik meg hogy helyes márkapolitikát folytatott-e. Az adidas védjegy a Nizzai Megállapodás 25. osztályába tartozó ruházati és cipőtermékek, illetve kiegészítők széles spektrumára kiterjed, a cégcsoport jellemzően a sportoláshoz, a szabadidős tevékenységekhez alkalmas termékeket gyártja és forgalmazza. Termékei átlagon felüli minőségűek, közkedveltek és ez a termékek árában is megmutatkozik. Az a. termékskálán belül azonban nem lehet elkülöníteni egyetlen olyan csoportot vagy típust, ami kiugróan jelentős értéket képviselne, mert a márka általánosságban felel meg a magas fogyasztói elvárásoknak, általánosan minősül jóhírűnek.

Nem lehetett ettől eltérő következtetésre jutni a célzottan a bitorlási időszakot vizsgáló M.-féle szakvélemény alapján sem. A vélemény az anyacég üzleti adataiból, az üzletágak és a termékcsoportok eredményeinek egymáshoz való viszonyítása révén kapott arányszámok segítségével számolta a márka értéknövekedését a bitorló termékek kapcsán és ezt vetítette tovább az alperesre a cégcsoporton belül elért árbevételi és nyereségi mutatói alapján. Bizonytalanságot eredményezett azonban, amikor leszögezte, hogy már az a. AG estében sincs információ az adott időszakban forgalmazott „Precision” és „Mania” cipők számáról, nagyságrendjéről, ezért a szakértő egyedül a becslés módszerével élhetett. Ez, olyan körülmények között, hogy az alperes szolgáltatott számadatokat a perben már a kiinduló pontot is kétségesse teszi. De az sem kellően pontos megközelítés, amikor a szakvélemény a labdarúgó cipőkön belül 35-45 fajtát és ezek arányos eladását feltételezi az árszint különbség figyelembevételével. A fentieken túl életszerűtlen is, hogy egyetlen termék típus az egyébként védjegyjogosultsággal nem rendelkező, hanem licencia díjat fizető alperesnél a szakértő által kimunkált gazdagodást eredményezze. Mindezek alapján ebben a körben a felperes keresete nem volt megalapozott, azt helyesen utasította el az elsőfokú bíróság.

Az ítélet részbeni megváltoztatása folytán változott a pernyertesség és a pervesztesség aránya, ezért az elsőfokú perköltséget is érinteni kellett. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a perköltséget támadó alperesi fellebbezés alappal kifogásolta, hogy a felek pernyertessége az elsőfokú ítélet szerint is lényegesen eltért egymástól, ezért tévesen volt az a rendelkezés, hogy minden fél maga viseli a saját költségét.

A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás tekintetében a felperes javára értékelte, hogy eredményes volt a szabadalom bitorlás megállapítására alapított - meg nem állapítható pertárgyértékű - kérelem, ami az ügy bonyolultságát is adta, és részben sikeres volt a gazdagodás visszatérítésre irányuló igénye is. Így pernyertessége közelítőleg 30%-osnak tekinthető, míg 70%-ban az alperes minősül pernyertesnek. Nagyobb részbeni pervesztése okán a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a felperes köteles megtéríteni az alperesnek a perrel felmerült költségét, amit a képviselőtét ellátó ügyvéd 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, illetve 4/A. § (1) bekezdése szerint kért meghatározni.

A pertárgyértékre és a pernyertesség arányára tekintettel az elsőfokra megállapítható ügyvédi munkadíjat a másodfokú bíróság mérlegeléssel és a (6) bekezdés szerinti, kisebb mértékű mérsékléssel 4 millió forintban állapította meg, amihez áfa is adódik. Ezt az összeget látta a pertárgyértéken túl a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állónak, figyelemmel a per hosszúságára, a lefolytatott, széleskörű bizonyítási eljárásra, a tárgyalások és a beadványok számára.

A kereseti illeték fizetésének mértékét szintén a felek pernyertessége képezi, itt a felperest illetően az ítéltábla figyelembe vette a 8.Pf.20.638/2015/9. számú rész- és közbenső ítéletben megállapított le nem rótt 48.000 forint illetéket is. A döntés alapja a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2)

bekezdése és a 15. § (3) bekezdése.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta.

A másodfokú költségek megállapítása során is figyelemmel volt arra a másodfokú bíróság, hogy az alperes fellebbezése nem, illetve csak a perköltséget illetően vezetett eredményre, de a felperes fellebbezése is csak kis részben, mintegy 10% erejéig volt megalapozott, ily módon a Pp. 81. § (1) bekezdése folytán köteles megfizetni az alperesnek a másodfokú eljárással felmerült költségét, ami az őt képviselő ügyvéd munkadíjából áll. Ennek mértéke tekintetében a másodfokú bíróság az IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése szerint járt el. Értékelte, hogy az alperes a fellebbezésén túl egy ellenkérelmet nyújtott be, megjelent egy bírósági tárgyaláson, de a másodfokú eljárásra sem látta megállapíthatónak az ügyvédi munkadíjat a magas fellebbezési pertárgy érték alapján és csak 500.000 forint + áfa összeget talált az elvégzett tevékenységgel arányban állónak.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt le nem rótt fellebbezési illetéket a felek a pernyertesség-pervesztesség arányában viselik.

Budapest, 2016. november 8.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírósági ügyintéző